

32003L0089

L 308/15

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

25.11.2003

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2003/89/ES

z 10. novembra 2003,

ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2000/13/ES pokiaľ ide o označovanie zložiek prítomných v potravinách

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 95,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) s cieľom dosiahnutia vysokej úrovne ochrany zdravia spotrebiteľov a s cieľom zaručenia ich práva na informácie sa musí zabezpečiť, aby boli spotrebiteľia náležite informovaní o potravinách, okrem iného aj prostredníctvom uvedenia všetkých zložiek na etiketách;
- (2) na základe článku 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES z 20. marca 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa označovania, prezentácie a reklamy potravín ⁽⁴⁾, sa určité látky nemusia vymenovať v zozname zložiek;
- (3) určité zložky alebo iné látky používané pri výrobe potravín a prítomné v potravinách spôsobujú u spotrebiteľov alergie alebo prejavy neznášanlivosti, pričom niektoré z týchto alergií alebo prejavov neznášanlivosti predstavujú ohrozenie zdravia dotknutých osôb;
- (4) Vedecký výbor pre potraviny ustanovený článkom 1 rozhodnutia Komisie 97/579/ES ⁽⁵⁾ vyhlásil, že výskyt potravinových alergií je taký, že ovplyvňuje životy mnohých ľudí a vyvoláva stavy pohybujúce sa od veľmi miernych až po potenciálne smrteľné;

(5) uvedený výbor potvrdil, že medzi bežné potravinové alergény patrí kravské mlieko, ovocie, strukoviny (predovšetkým arašidy a sójové bôby), vajcia, kôrovce, stromové orechy, ryby, zelenina (zeler a iné potraviny rodu Umbelliferae), pšenica a iné obilniny;

(6) najbežnejšie potravinové alergény sa nachádzajú v množstve spracovaných potravín;

(7) uvedený výbor okrem toho poznamenal, že sa môžu prejavovať nepriaznivé reakcie na potravinové prísady a že vyhýbanie sa potravinovým prísadám je často veľmi problematické, keďže nie všetky sa pravidelne uvádzajú na etiketách;

(8) je potrebné zabezpečiť, aby sa v prípade prísad, prostriedkov používaných pri spracovaní a iných látok s alergickými účinkami podliehajúcich článku 6 ods. 4 písm. a) smernice 2001/13/ES dodržiavali pravidlá označovania na etiketách a aby sa tak spotrebiteľom trpiacim potravinovými alergiami poskytli náležité informácie;

(9) aj keď sa označovanie na etiketách, ktoré je určené spotrebiteľom vo všeobecnosti, nedá považovať za jediný prostriedok poskytovania informácií nahrádzajúci názor lekára, napriek tomu je vhodné podľa možnosti čo najviac pomáhať spotrebiteľom s alergiami a prejavmi neznášanlivosti tým, že sa im budú poskytovať obsiahlejšie informácie o zložení potravín;

(10) zoznam alergénov by mal obsahovať tie potraviny, ich zložky a iné látky, o ktorých je zistené, že vyvolávajú hypersenzitivitu;

(11) s cieľom poskytovania lepších informácií všetkým spotrebiteľom a s cieľom ochrany zdravia určitých spotrebiteľov by malo byť povinné uvádzať v zozname zložiek všetky zložky a iné látky prítomné v potravinách. V prípade alkoholických nápojov by malo byť povinné uvádzať na etiketách všetky zložky s alergickými účinkami nachádzajúce sa v príslušnom nápoji;

(12) s cieľom zohľadnenia technických obmedzení spojených s výrobou potravín je potrebné povoliť väčšiu flexibilitu v prípadoch, keď sa na etiketách uvádzajú potravinové zložky a iné látky použité vo veľmi malých množstvách;

(1) Ú. v. ES C 332 E, 27.11.2001, s. 257 a Ú. v. ES C 331 E, 31.12.2002, s. 188.

(2) Ú. v. ES C 80, 3.4.2002, s. 35.

(3) Stanovisko Európskeho parlamentu z 11. júna 2002 (ešte neuverejnené v Úradnom vestníku), spoločná pozícia Rady z 20. februára 2003 (Ú. v. ES C 102 E, 29.4.2003, s. 16) a pozícia Európskeho parlamentu z 2. júla 2003 (ešte neuverejnená v Úradnom vestníku). Rozhodnutie Rady z 22. septembra 2003.

(4) Ú. v. ES L 109, 6.5.2000, s. 29. Smernica zmenená a doplnená smernicou Komisie 2001/101/ES (Ú. v. ES L 310, 28.11.2001, s. 19).

(5) Ú. v. ES L 237, 28.8.1997, s. 18. Rozhodnutie zmenené a doplnené rozhodnutím 2000/443/ES (Ú. v. ES L 179, 18.7.2000, s. 13).

(13) s cieľom sledovania vývoja vedeckých poznatkov a pokroku v oblasti technologických prostriedkov odstraňovania alergických vlastností potravinových zložiek a iných látok, s cieľom ochrany spotrebiteľov pred novými potravinovými alergénmi a s cieľom vyhýbania sa zbytočným záväzkom označovania na etiketách je dôležité, aby sa zoznam potravinových zložiek revidoval rýchlo, v prípade potreby pridaním alebo odstránením určitých potravinových zložiek alebo látok. Takáto revízia by mala vychádzať z vedeckých kritérií určených Európskym úradom pre bezpečnosť potravín ustanoveným nariadením (ES) č. 178/2002⁽¹⁾ a mala by mať formu realizácie opatrení technického charakteru, prijatím ktorých by mala byť poverená Komisia v záujme zjednodušenia a urýchlenia tohto postupu. Okrem toho by mala Komisia v prípade potreby vypracovať technické pokyny interpretujúce prílohu IIIa;

(14) z tohto dôvodu by sa mala primerane zmeniť a doplniť smernica 2000/13/ES;

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Smernica 2000/13/ES sa mení a dopĺňa takto:

1. Článok 6 sa mení a dopĺňa takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Zložky sa vymenujú v súlade s týmto článkom a s prílohami I, II, III a IIIa.“;

b) vkladá sa tento odsek:

„3a. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá označovania na etiketách stanovené podľa odseku 3, uvedie sa na etikete každá zložka definovaná v odseku 4 písm. a) a zahrnutá do prílohy IIIa, ak ide o nápoje, na ktoré sa odvoláva odsek 3. Toto označenie bude pozostávať zo slova ‚obsahuje‘, za ktorým bude nasledovať názov príslušnej zložky (budú nasledovať názvy príslušných zložiek). Toto označenie však nie je potrebné vtedy, keď sa zložka už nachádza pod svojím špecifickým názvom v zozname zložiek alebo v názve, pod ktorým sa nápoj predáva.“

V prípade potreby je možné v prípade uvádzania označenia podľa prvého pododseku prijať podrobné pravidlá v súlade s týmto postupom:

a) v súvislosti s výrobkami uvedenými v článku 1 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1493/99 zo 17. mája 1999 o spoločnej organizácii trhu s vínom (*), podľa postupu stanoveného v článku 75 tohto nariadenia;

b) v súvislosti s výrobkami uvedenými v článku 2 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1601/91 z 10. júna 1991, ktorým sa stanovujú všeobecné pravidlá o definícii, opise a ponuke aromatizovaných vín, aromatizovaných nápojov na báze vína a aromatizovaných kokteíl z aromatizovaných vínnych produktov (**), podľa postupu uvedeného v článku 13 tohto nariadenia;

c) v súvislosti s výrobkami uvedenými v článku 1 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1576/89 z 29. mája 1989 stanovujúceho všeobecné pravidlá na definovanie, opis a uvádzanie liehovín na trh (***), podľa postupu uvedeného v článku 14 tohto nariadenia;

d) v súvislosti s inými výrobkami, podľa postupu uvedeného v článku 20 ods. 2 tejto smernice.

(*) Ú. v. ES L 179, 14.7.1999, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Komisie (ES) č. 1795/2003 (Ú. v. ES L 262, 14.10.2003, s. 13).

(**) Ú. v. ES L 149, 14.6.1991, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2061/96 (Ú. v. ES L 277, 30.10.1996, s. 1).

(***) Ú. v. ES L 160, 12.6.1989, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 3378/94 (Ú. v. ES L 366, 31.12.1994, s. 1).“

c) k odseku 4 písm. c) sa vkladá tento bod:

„iv) látky, ktoré nie sú prísadami, ale používajú sa rovnakým spôsobom a za rovnakým účelom ako prostriedky používané pri spracovaní, a ktoré sa nachádzajú v hotovom výrobku, aj keď v zmenenej forme.“;

d) druhý pododsek odseku 5 sa mení takto:

i) štvrtá zarážka sa nahrádza takto:

„— ak sa v zmesi zložiek potraviny použije ovocie, zelenina alebo hriby, pričom žiadna z nich výrazne neprevláda čo do hmotnosti a použijú sa v pomere, ktorý sa bude pravdepodobne meniť, môžu sa v zozname zložiek uviesť spoločne pod označením ‚ovocie‘, ‚zelenina‘ alebo ‚hriby‘, po ktorom nasleduje výraz ‚v premenlivom pomere‘, a po ňom bezprostredne nasleduje zoznam prítomného ovocia, zeleniny alebo hribov; v takom prípade sa táto zmes uvedie v zozname zložiek v súlade s prvým pododsekom na základe celkovej hmotnosti prítomného ovocia, zeleniny alebo hribov,“;

ii) vkladajú sa tieto zarážky:

„— zložky predstavujúce menej ako 2 % hotového výrobku sa môžu vymenovať v rozličnom poradí za ostatnými zložkami,

(1) Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1642/2003 (Ú. v. ES L 245, 29.9.2003, s. 4).

- ak je pravdepodobné, že sa pri výrobe alebo príprave potravín použijú zložky, ktoré sú podobné alebo vzájomne nahraditeľné, bez toho, aby sa zmenilo zloženie, charakter alebo vnímaná hodnota príslušných potravín, a ak tieto zložky predstavujú menej ako 2 % hotového výrobku, môžu sa vymenovať v zozname zložiek prostredníctvom výrazu „obsahuje... a/alebo...“, pričom v hotovom výrobku je prítomná aspoň jedna z maximálne dvoch zložiek. Toto ustanovenie sa neuplatňuje na prísady alebo na zložky uvedené v prílohe IIIa.“;

e) druhý pododsek odseku 8 sa nahrádza takto:

„Zoznam, na ktorý odkazuje prvý pododsek, nie je povinný:

- a) ak je zloženie zmiešanej zložky definované v platných právnych predpisoch spoločenstva a ak zmiešaná zložka predstavuje menej ako 2 % hotového výrobku; toto ustanovenie sa však neuplatňuje na prísady podliehajúce odseku 4 písm. c),
- b) v prípade zmiešaných zložiek pozostávajúcich zo zmesi korenín a/alebo bylín predstavujúcich menej ako 2 % hotového výrobku, s výnimkou prísad podliehajúcich odseku 4 písm. c),
- c) ak samotná zmiešaná zložka je potravinou, pre ktoré sa podľa právnych predpisov spoločenstva nevyžaduje zoznam zložiek.“;

f) vkladajú sa tieto odseky:

„10. Bez ohľadu na odsek 2, druhý pododsek odseku 6 a druhý pododsek odseku 8 sa každá zložka použitá pri výrobe potravín prítomná v hotovom výrobku hoci aj v zmenenej forme, ktorá je uvedená v prílohe IIIa alebo ktorá pochádza zo zložky uvedenej v prílohe IIIa, vyznačí na etikete s jednoznačným odkazom na názov tejto zložky.

Označenie uvedené v prvom pododseku sa nepožaduje, ak názov, pod ktorým sa potravina predáva, jasne odkazuje na príslušnú zložku.

Bez ohľadu na odsek 4 písm. c) bod ii), iii) a iv) sa každá látka použitá pri výrobe potravín prítomná v hotovom výrobku hoci aj v zmenenej forme, ktorá pochádza zo zložiek uvedených v prílohe IIIa, považuje sa za zložku a vyznačí sa na etikete s jednoznačným odkazom na názov zložky, z ktorej pochádza.

11. Zoznam v prílohe IIIa sa systematicky prehodnocuje a v prípade potreby sa aktualizuje na základe najnovších vedeckých poznatkov. Prvé prehodenie sa vykoná najneskôr 25. novembra 2005.

Aktualizácia sa môže vykonať aj tak, že sa z prílohy IIIa vylúčia tie potravinové zložky, pre ktoré bolo

vedecky dokázané, že nie je možné, aby vyvolávali nepriaznivé reakcie. Za týmto účelom je možné do 25. augusta 2004 informovať Komisiu o momentálne prebiehajúcich štúdiách, ktoré majú určiť, či je pravdepodobné, aby zložky alebo látky odvodené zo zložiek uvedených v prílohe IIIa za špecifických podmienok nevyvolávali nepriaznivé reakcie. Najneskôr do 25. novembra 2004 Komisia po porade s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín schváli zoznam tých zložiek alebo látok, ktoré budú následne vylúčené z prílohy IIIa na základe konečných výsledkov ohlásených štúdií alebo najneskôr do 25. novembra 2007.

Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, sa môže príloha IIIa meniť a dopĺňať v súlade s postupom uvedeným v článku 20 ods. 2 po tom, ako sa získa stanovisko Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín vydané na základe článku 29 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (*).

V prípade potreby je možné vydať technické pokyny pre interpretáciu zoznamu prílohy IIIa v súlade s postupom uvedeným v článku 20 ods. 2

(*) Ú. v. ES L 31, 1.2.2002, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1642/2003 (Ú. v. EÚ L 245, 29.9.2003, s. 4).“;

2. v druhom pododseku článku 19 sa slová „v rámci Stáleho výboru pre potraviny, ktorý je zriadený na základe rozhodnutia Rady 69/414/EHS“ nahrádzajú slovami „v rámci Stáleho výboru pre potravinový reťazec a zdravie zvierat, ktorý je zriadený nariadením (ES) č. 178/2002“;
3. v poznámke pod čiarou sa vypúšťa text „Ú. v. ES L 291, 29.11.1969, s. 9“;
4. v článku 20 ods. 1 sa slová „Stály výbor pre potraviny“ nahrádzajú slovami „Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat“;
5. v prílohe I sa vypúšťajú označenia „kryštalizované ovocie“ a „zelenina“ a príslušné definície;
6. vkladá sa príloha IIIa, text ktorej je uvedený v prílohe k tejto smernici.

Článok 2

1. Do 25. novembra 2004 členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na to, aby:

— bol od 25. novembra 2004 povolený predaj výrobkov, ktoré vyhovujú tejto smernici;

— bol od 25. novembra 2005 zakázaný predaj výrobkov, ktoré nevyhovujú tejto smernici; všetky výrobky, ktoré nevyhovujú tejto smernici, ale ktoré boli umiestnené na trhu alebo označené etiketami ešte pred týmto dátumom sa však môžu predávať až do vyčerpania zásob.

Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernici.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť v deň jej uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 4

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Bruseli 10. novembra 2003

Za Európsky parlament

predseda

P. COX

Za Radu

predseda

A. MARZANO

PRÍLOHA

„PRÍLOHA IIIa

Potravinové zložky uvedené v článku 6 ods. 3a, ods. 10 a ods. 11

Obilniny obsahujúce lepok (t. j. pšenica, raž, jačmeň, ovos, kamut alebo iné hybridné odrody) a výrobky z nich

Kôrovce a výrobky z nich

Vajcia a výrobky z nich

Ryby a výrobky z nich

Arašidy a výrobky z nich

Sójové bôby a výrobky z nich

Mlieko a výrobky z neho (vrátane laktózy)

Orechy, t. j. mandle (*Amygdalus communis* L.), lieskové orechy (*Corylus avellana*), vlašské orechy (*Juglans regia*), kešu (*Anacardium occidentale*), orechovce (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), para orechy (*Bertholletia excelsa*), pistácie (*Pistacia vera*), makadamové orechy a queenslandské orechy (*Macadamia ternifolia*) a výrobky z nich

Zeler a výrobky z neho

Horčica a výrobky z nej

Sezamové semená a výrobky z nich

Kyslíčnik siričitý a siričitany v koncentrácii maximálne 10 mg/kg alebo 10 mg/liter vyjadrené ako SO₂.“
